

Uudseid tehnoloogilisi ja tehnilisi lahendusi nii väike- kui suurmesinduse vajadusteks Ülevaade NBBC konverentsist Kopenhaagenis 1-2.02.2009

Kokkuvõtte ettekandest Tallinna Mesinike Ühistu õppepäeval 10. veebruaril 2009

Lektor Uku Pihlak, PR-5-1.5-29

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Mesindamise tehnoloogiast

Mesindamise juures tuleks kõigepealt endale teadvustada oma tegevuse eesmärk, kas tahetakse mesindust viljeleda peamise elatusallikana, olulise lisana sissetulekule, pidada mesilasi peamiselt tolmeldajatena või on mesindamine lihtsalt hobiks. Kui soovitakse saada maksimaalselt mett, siis olenevalt mesinduse mastaapsusest tuleks kasutada intensiivmesinduse tehnoloogiat ja soovitatavalt mesindada korpustarudega ning kasutada ka rändmesindust. Lamavtarude ja väiksema mastaapsuse korral on samuti tarvis intensiivmesindamise võtteid, kasutada emaeraldusvõresid ja täpselt ajastada oma tegevusi.

Mesinduse tehnoloogiat võib vaadelda mitmest aspektist, näiteks mesilastega tegelemine kui mesindamise tehnoloogia nii korpustarudega kui lamavtarudega, kärgede ja mee käitlemine, vaha käitlemine ja eraldi veel kaubanduslikum pool – meetooted, mee ja meetoodete pakkimine ja turustamine.

Mesindamine lamavtarudega

- mesindamine sülemitega
- mesindamine ilma ema munemist piiramata
- mesindamine emaeraldusvõre kasutamisega
 - mesindamine vertikaalse emaeraldusvõreaga
- paviljonmesindus

Mesindamine korpustarudega

- rändmesindus
- mesindamine lavatsitel
- paviljonmesindus

Mesindamise juures kasutatavad seadmed

- transpordiseadmed
- taru või korpuse tõstmise ja teisaldamise vahendid
- mesilaste eraldajad, -eemaldajad, puhurid

Mee käitlemise juures kasutatavad seadmed ja vahendid:

- meekärgede koorimise seadmed
- meekobestajad
- meevurrid
- mee sõelad ja kurnad
- selitusnõud
- mee pumbad ja filtrid
- mee säilitusnõud
- mee segajad, võidemee valmistamine
- mee soojendajad-sulatajad
- meekärgede soojendamine-sulatamine
- mee dosaatorid, pakendusseadmed

Vaha käitlemine

- kärjeraamidest vaha sulatamine
- päikese
- vaha puhastamine
- kaanetisevaha tsentrifuugid
- kärjeraamide traatimine
- kärjepõhja kinnitamine raamidesse

NBBC konverentsist Kopenhaagenis

Järjekordne korraline Põhja- ja Baltimaade Mesindusnõukogu (PBMN, ingl.k. *Nordic-Baltic Bee Council – NBBC*) aasta-koosolek ja sellega samaaegselt toimuv mesinduskonverents oli seekord Taanis pealinnas Kopenhaagenis 30. jaanuarist 1. veebruarini, asukohaks Kopenhaageni Ülikool. Lähetuse ülesanne oligi osavõtt nendest üritustest, mille organiseeris PBMN eesistuja-maa Taani. Samaaegselt ja samas kohas toimusid korraga kaks üritust, need olid PBMN mesindusalane sümpoosion ja Taani mesinduskonverents. Ürituste töö oli korraldatud selliselt, et reede õhtul 30. jaanuaril toimus Põhja- ja Baltimaade Mesindusnõukogu liikmesmaade esindajate töökoosolek. Sümpoosion, konverents ja mesindusinventari näitus-müük olid kahel järgmisel päeval. PBMN sümpoosioni töökeel oli inglise keel. Taani mesinduskonverents kõrval saalis oli taanikeelne. Mõlema ürituse ettekanded kattusid suures osas. Samas oli korraldatud nii, et ennelõunased ettekanded ühel üritusel kordusid teisel peale lõunapausi ja vastupidi. Taanikeelsel konverentsil oli ingliskeelsetele ettekannetele järeltõlge taani keelde.

Käesoleval aastal on Kopenhaagenis ka ÜRO rahvusvaheline kliima-muutuste konverents. See inspireeris korraldajaid pöörama suuremat tähelepanu ettekannetele, mis käsitlevad kliimamuutuse mõju mesindusele ja tolmeldamisele üldse. Kliima muutumine võib häirida tolmeldajate ja taimede vahelist äärmiselt tundlikku vastastikust tasakaalu. Siit tuleneb omakorda vajadus vältimatuteks muudatusteks praktilises mesinduses ja agronoomias.

Konverentsi eesmärk oli ettekannete kaudu laiemalt teadvustada mesindusuringute hetkeolukorda ja juhtida tähelepanu paljudele teistele olulistele aspektidele mesinduses. Üheks selliseks on mesinduse ja geneetiliselt muundatud taimede kooseksisteerimine. See probleem oligi üheks tähtsaks konverentsi diskussiooni teemaks.

Konverents oli kolmeistungiline: laupäevased enne- ja pealelõunane istung ning pühapäevane istung. Samas Kopenhaageni Ülikooli ruumides, suures fuajees, pakuti kohvipauside ajal võileibu. Ka lõuna ja mesindusinventari näitus-müük oli samas kohas.

Mesindussümpoosionil äratas erilist tähelepanu ettekannete kõrge tase. Enamus ettekandjaid olid erinevate ülikoolide õppejõud või magistrandid-doktorandid, kes esitasid ülevaateid oma uurimistöödest. Eriti tahaks esile tõsta Minnesota Ülikooli teadlase Marla Spivaki ettekannet väga laiaulatuslikust tervet USA territooriumi haaravast uurimistööst, mille eesmärgiks oli tõuaretustööga võidelda mitmesuguste mesilashaiguste vastu. Muljetavaldav oli selle uuringu mastaapsus ja teaduslik korrektsus.

Muidugi ei saa jätta ära märkimata väga ulatuslikku ettekannet (Jørgen E. Olesen) maakera ilmastiku ja kliima muutumisest, selle tendentsidest ja oodatavast mõjust taimestikule, putukatele ja samuti põllumajandusele. Vaatamata ettekannete suurele haardele olid ad korralikult välja peetud ja mahtusid igati ette antud raamidesse.

Täna tahaks juhtida tähelepanu ühele meie põhjanaabrite ettekandele, milles uuriti mee osa sportlaste „energiajookides“. Ari Seppälä Soome Mesinike Liidust esitas koos Jarmo Heiskaneni (Spordi- ja terviseteaduste sihtasutus) ja Pasi Ikoneniga (Jüväskylä Ülikool) tehtud uurimistöö „**Meega spordijook või kaubanduslik spordijook – kummaga jooksed kiiremini?**“ Töös katsetati nende jookide mõju sportlastele füüsilise koormuse tingimustes; 90 minutiline jooksmine ja jalgrattasõit 75 minuti jooksul. Katsealuseid oli esimesel juhul 10, teises variandis 8. Sportlane jõi enne starti 1,5dl ja pärast iga 15 minuti järel. Võrdluskatses jõid sportlased vett. Katse ajal mõõdeti sportlastel veresuhkrut, vereplasma hulka, pulssi, uriini hulka, kaalu ja küsimustiku varal enesetunnet. Samuti hinnati aeroobse energia produktsiooni süsivesinikest rattasõidu jooksul.

Uurimusest järeldati:

Meejook meeldis sportlastele rohkem kui kaubanduslik jook.

Meejook andis pikaajalisel koormusel sportlasele energiat palju ühtlasemalt.

Vere insuliini ja veresuhkru sisaldused olid mõlema joogi korral sarnased, erinesid veejoomisel.

Lõplik järelendus: „Tundub, et mõlemat jooki tarbides jooksete sama kaugele, ainult et meejoogi korral tuleb teha vähem tualetipeatusi“.

Meega spordijoogi retsept:

450 g mett

1,8 dl sidruni mahla (värske või kontsentraat)

1,5 teelusikatäis soola

5,5 l vett

Sega mesi ja sidrunimahla, lisa vesi ja sool.

Loe lisaks veebilehelt www.hunaja.net ja www.likes.fi